

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY POWIATU PRZYSUSKIEGO

Przysucha 2013

CHARAKTERYSTYKA POWIATU PRZYSUSKIEGO

Położenie

Powiat Przysuski leży w południowozachodniej części województwa mazowieckiego, graniczy z województwem łódzkim (powiat opoczyński i tomaszowski), województwem świętokrzyskim (powiat konecki) oraz z powiatami: szydłowieckim, grójeckim, białobrzeskim i radomskim ziemskim. Powiat tworzy 8 jednostek administracyjnych: Przysucha (gmina miejsko - wiejska), Borkowice, Gielniów, Klwów, Odrzywół, Potworów, Rusinów, Wieniawa (gminy wiejskie). Powierzchnia powiatu obejmuje obszar 801 km², co stanowi 2,25% powierzchni województwa mazowieckiego (21 pozycja pod względem powierzchni w województwie na 42 powiaty). Siedzibą powiatu jest miasto Przysucha, będące równocześnie największym miastem powiatu o liczbie mieszkańców 6 170 (stan na dzień 31.12.2011).

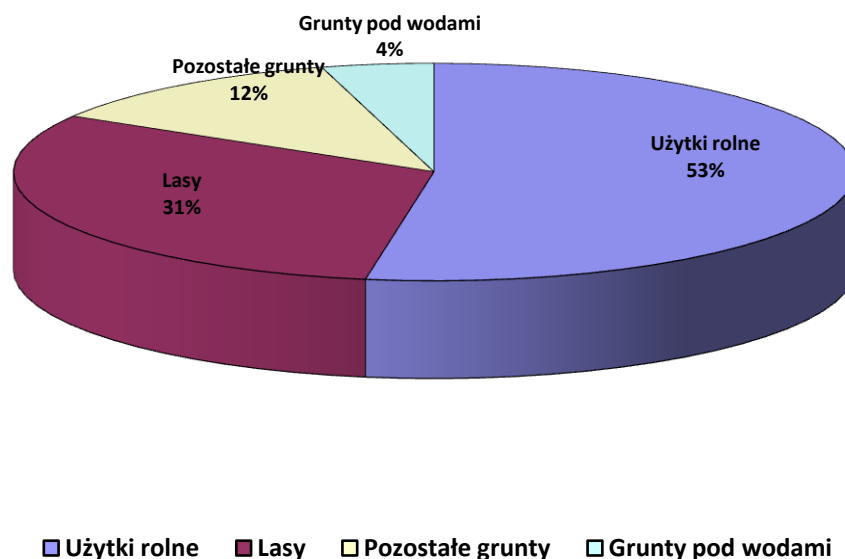
Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski wg Kondrackiego obszar Powiatu Przysuskiego należy do prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego i Wyżyn Polskich, podprowincji Niziny Środkowopolskie i Wyżyna Małopolska, makroregionów Wzniesienia Południowomazowieckie i Wyżyna Kielecka oraz regionów Równina Radomska, Garb Gielniowski i Przedgórze Łżeckie.

Ze względu na posiadane warunki naturalne i stan uprzemysłowienia regionu, Powiat Przysuski ma charakter rolniczy. Decydują o tym w głównej mierze stan uprzemysłowienia, oraz posiadane warunki naturalne, zależne od poszczególnych części powiatu. Strukturę użytkowania gruntów w Powiecie Przysuskim prezentuje tablica oraz wykres poniżej. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, które zajmują łącznie 42 133 hektary (52,6%). Ponad 1/3 powierzchni powiatu zajmują lasy – 24 800 ha. Pozostałe grunty (w tym grunty zabudowane i zurbanizowane oraz nieużytki), stanowiące 12,1% powierzchni, zajmują 9 718 ha, zaś pozostały obszar zajmują grunty pod wodami.

Powierzchnia powiatu według kierunków wykorzystania

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna (ha)	Udział w ogólnej powierzchni (%)
Powierzchnia ogólna	80100	100
Użytki rolne	42133	52,6
Lasy	24800	31,0
Pozostałe grunty	9718	12,1
Grunty pod wodami	3449	4,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego 2011*

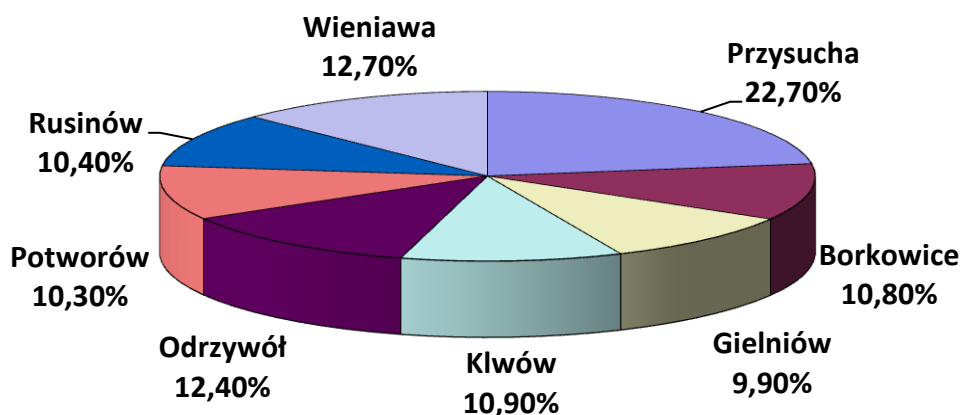

Powierzchnia powiatu według gmin

Wyszczególnienie	Powierzchnia ewidencyjna (km ²)	Udział w ogólnej powierzchni (%)
Powierzchnia ogólna	801	100,0
Przysucha	182	22,7
Borkowice	86	10,7
Gielniów	79	9,9
Klwów	87	10,9
Odrzywół	99	12,4
Potworów	82	10,3
Rusinów	83	10,4
Wieniawa	103	12,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego 2011*

Powierzchnia powiatu według gmin

Ludność i sytuacja demograficzna

Wśród powiatów Mazowsza powiat przysuski znajduje się w grupie 9 powiatów (na 38) liczących od 33 do 50 tys. mieszkańców, tj. powiatów najmniejszych. Wskaźnik gęstości zaludnienia poszczególnych gmin oscyluje w wielkościach od 40 (Klwów) do 70 (Przysucha) osób/km² i jest charakterystyczny dla znacznej części gmin Mazowsza (ponad 40%).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku na obszarze Powiatu Przysuskiego zamieszkiwały łącznie 43 064 osoby. Sytuację demograficzną Powiatu Przysuskiego przedstawia poniższa tabela.

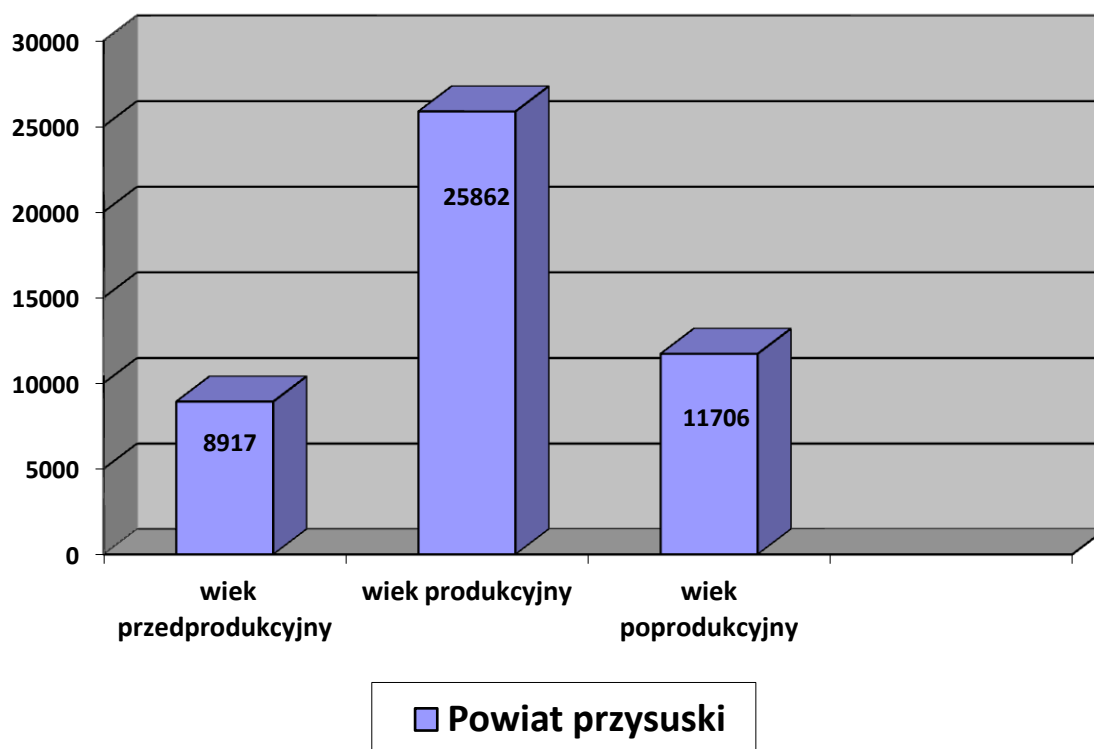
Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat Przysuski	43064	21296	21768
Przysucha	12290	5980	6310
Borkowice	4592	2275	2317
Gielniów	4697	2293	2404
Klwów	3446	1696	1750
Odrzywół	3986	2031	1955
Potworów	4220	2124	2096
Rusinów	4379	2191	2188
Wieniawa	5454	2706	2748

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego 2009*

Struktura bezrobotnych według grup wiekowych – produkcyjnych i nieprodukcyjnych w 2009 roku

Wyszczególnienie	Ludność					
	w wieku					
	przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Powiat Przysuski	8917	4387	25862	11706	8285	5675
Przysucha	2460	1202	7711	3627	2119	1481
Borkowice	948	466	2682	1187	962	664
Gielniów	895	453	2779	1244	1023	707
Klwów	711	356	1970	886	765	508
Odrzywół	834	401	2318	9318	834	571
Potworów	981	494	2508	1117	731	485
Rusinów	978	472	2578	1164	823	552
Wieniawa	1110	543	3316	1498	1028	707

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego 2009*

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w Powiecie Przysuskim utrzymuje się wprawdzie od kilku lat na niekorzystnym poziomie około 60% (stan na dzień 31 grudnia 2006 to 58,1%). Równocześnie relacja w pozostałych grupach wiekowych zmienia się niekorzystnie. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat nastąpił spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

BEZROBOCIE W POWIECIE PRZYSUSKIM W LATACH 2010-2012

Stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych bezrobotnych

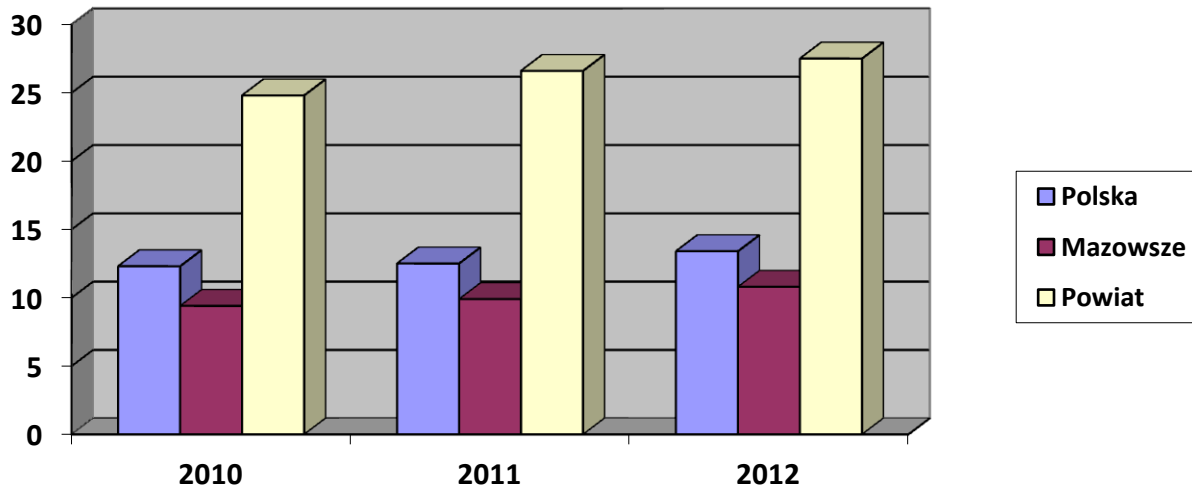
Stopa bezrobocia, liczona jako wskaźnik procentowy liczby bezrobotnych do osób czynnych zawodowo (według szacunku GUS), na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Przysusze, województwa mazowieckiego i kraju w latach 2010-2012, wynosiła:

Rok	Stopa bezrobocia					
	Polska	+wzrost -spadek*	Mazowsze	+wzrost -spadek*	Powiat	+wzrost -spadek*
2010	12,3%	+0,4%	9,4%	+0,4%	24,8%	+1,0%
2011	12,5%	+0,2%	9,9%	+0,5%	26,6%	+1,8%
2012	13,4%	+0,9%	10,8%	+0,9%	27,5%	+0,9%

*w stosunku do roku poprzedniego

W grudniu 2012 roku stopa bezrobocia dla powiatu przysuskiego wynosiła 27,5% (dla woj. mazowieckiego wynosiła 10,8% natomiast dla kraju 13,4%).

Kształtowanie się stopy bezrobocia na terenie kraju, woj. mazowieckiego i powiatu przysuskiego w latach 2010-2012 r.

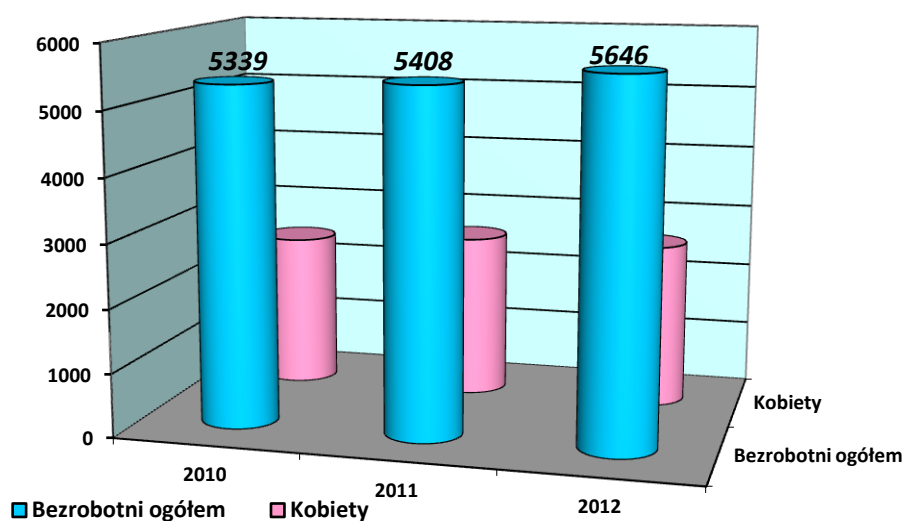
W końcu grudnia 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze zarejestrowanych było 5.646 osób, w tym 2.597 kobiet (46%). Porównując sytuację ze stanem z grudnia 2010r, kiedy zarejestrowanych było 5.339 osób bezrobotnych, w tym 2.436 kobiet (45,6%) odnotowano wzrost liczby bezrobotnych o 5,75%. Analiza danych statystycznych wskazuje, że zarejestrowani mężczyźni są w gorszym położeniu na rynku pracy na terenie powiatu przysuskiego, Bowiem mężczyźni stanowią większość 54% ogólnej liczby bezrobotnych. Jednakże są oni bardziej aktywni. Częściej podejmują zatrudnienie, chociażby krótkotrwałe, częściej korzystają ze szkoleń oraz znacznie częściej podejmują decyzję o prowadzeniu działalności gospodarczej. Kobiety często są dyskryminowane w procesie rekrutacji do pracy. Głównie poprzez utrwalony stereotyp dotyczący miejsca kobiet

w społeczeństwie, rodzinie i w efekcie również na rynku pracy, a także ograniczoną mobilność zawodową kobiet w okresie macierzyństwa i trudny powrót na rynek pracy po jego zakończeniu.

Liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Przysucha w okresie od 2010 do 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba bezrobotnych	
	Ogółem	Kobiety
2010	5339	2436
2011	5408	2588
2012	5646	2597

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Sprawozdania MPiPS 01 2010-2012*

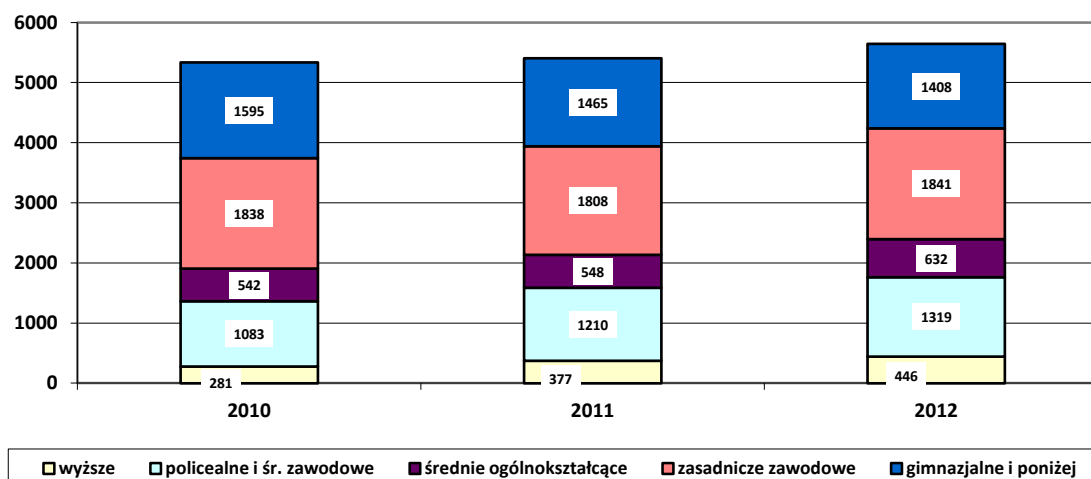

Na przestrzeni 3 ostatnich lat liczba osób bezrobotnych a co za tym idzie i stopa bezrobocia rośnie. Na Mazowszu obserwuje się znaczne zróżnicowanie lokalnych rynków pracy, szczególnie pod względem natężenia bezrobocia. W grudniu, 2012r., najwyższą stopą bezrobocia wyróżniały się powiaty: szydłowiecki – 37,6%, radomski–30,7% i między innymi powiat przysuski – 27,5%.

Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Wykształcenie	2010	2011	2012
wyższe	281	377	446
policealne i śr. zawodowe	1083	1210	1319
średnie ogólnokształcące	542	548	632
zasadnicze zawodowe	1838	1808	1841
gimnazjalne i poniżej	1595	1465	1408
Ogółem	5339	5408	5646

Struktura bezrobotnych według wykształcenia w latach 2010-2012

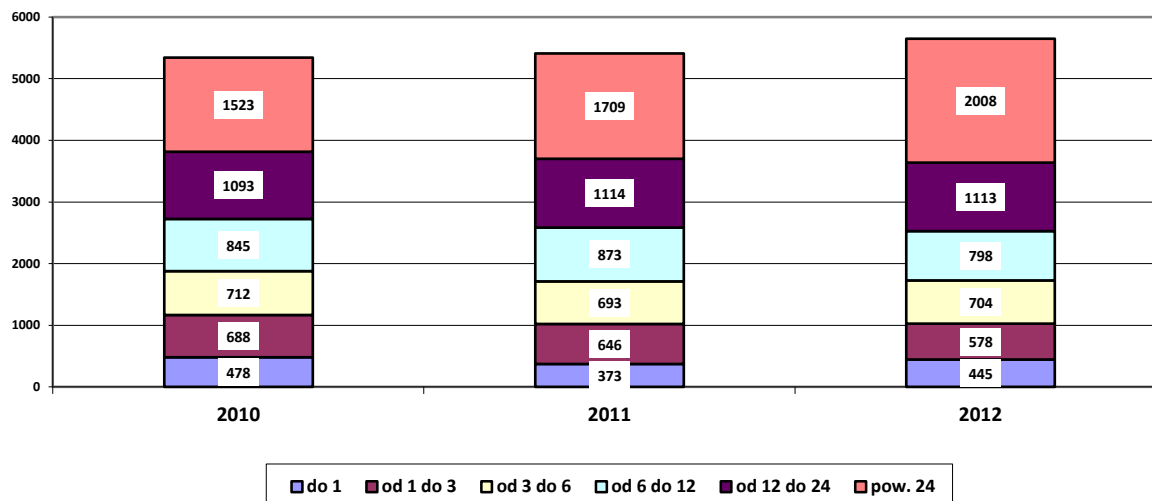
Ze względu na wykształcenie zdecydowanie dominują osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym, które stanowią około 32,6%. Drugą w kolejności grupą są osoby o wykształceniu gimnazjalnym i poniżej, które stanowią 24,9% procent populacji. Liczebność tych dwóch grup jest tak wysoka we wszystkich latach w badanym okresie. Jednakże w 2012 roku następuje zmiana w strukturze bezrobotnych wg wykształcenia zmniejsza się nieznacznie odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (o 4,9% w stosunku do 2010r), z zasadniczym zawodowym (o 1,8% w stosunku do 2010r) pojawia się niepokojące zjawisko rosnącego bezrobocia wśród osób z wykształceniem średnim i wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych. W 2012r bezrobotni z wykształceniem ogólnokształcącym stanowili 11,2%, w 2010r 10,5%, bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowili 23,4%, w 2010r 20,3%, bezrobotni z wykształceniem wyższym stanowili 7,9%, w 2010r 5,3%. Sytuacja taka może świadczyć o tym, że co raz większe trudności z podjęciem pracy mają osoby posiadające wiedzę, umiejętności i kwalifikacje.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy w m-cach	2010	2011	2012
do 1	478	373	445
1-3	688	646	578
3-6	712	693	704
6-12	845	873	798
12-24	1093	1114	1113
Pow. 24	1523	1709	2008
Ogółem	5339	5408	5646

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Sprawozdania MPiPS 01 2010-2012*

Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2010-2012

W analizie poświęconej relacji pomiędzy zjawiskiem bezrobocia, a długością czasu pozostawania bez pracy wyraźnie uwidacznia się duży udział grupy osób pozostających bez pracy powyżej 1 roku. W 2012 roku w grupie zarejestrowanych jako bezrobotni w Powiatowym Urzędzie pracy w Przysusze stanowili oni ponad 55% populacji. Oczywiście należy wziąć poprawkę na niechęć rejestrowania się osób pozostających krótkookresowo bez pracy, co ma oczywiście wpływ na strukturę bezrobocia. Jednak problem długotrwałego bezrobocia powinien być potraktowany bardzo poważnie. Skutkiem tak długiego pozostawania bez pracy jest najczęściej trwałe wykluczenie zawodowe, a w konsekwencji również społeczne.

Napływ i odpływ bezrobotnych

W ciągu 2012 roku zarejestrowało się 4.140 osób (w tym 1.861 kobiet – 44,95% ogółu), a wyłączono z ewidencji osób bezrobotnych 3.902 osoby (w tym 1.852 kobiety – 47,5% ogółu).

Najczęstszym powodem wyrejestrowania z ewidencji było:

- podjęcie pracy 2.204 osoby tj. 56,5% wszystkich wyrejestrowanych,
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy 671 osób tj. 17,2% wszystkich wyrejestrowanych.

Pozostałe powody wyrejestrowywania się osób bezrobotnych stanowiły niewielki procent i były to m.in.: dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego, podjęcie nauki, ukończenie 60/65 lat, nabycie praw emerytalnych lub rentowych oraz nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego.

Napływ i odpływ bezrobotnych w okresie od 2010 roku do 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem w PUP Przysucha		
	2010	2011	2012
Napływ: Bezrobotni zarejestrowani	5004	4401	4140
Odpływ: Bezrobotni wyrejestrowani	4861	4332	3902

Jak wynika z tabeli największy napływ bezrobotnych był w 2010 roku i przekroczył liczbę 5000 osób, które zarejestrowały się jako bezrobotne. W kolejnych latach

obserwuje się tendencję malejącą jeśli chodzi o rejestrację w PUP. W 2012 roku w stosunku do 2010 liczba osób rejestrujących się zmniejszyła się o 864 osoby czyli o 17,3%. O ile spadek liczby osób rejestrujących się jest zjawiskiem pozytywnym to jak pokazują dane zawarte w tabeli towarzyszy mu niestety również spadek wyrejestrowań, co może oznaczać, że znacznie większa liczba osób pozostaje co raz dłużej bezrobotnymi. Liczba wyrejestrowań zmalała w 2012 roku w stosunku do 2010 roku o 959 osób czyli o 19,7%, co skutkuje wzrostem liczby bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Zestawienie osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w badanym okresie przedstawia poniższa tabela.

LP	Wyszczególnienie	31.12. 2010 r.	% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	31.12. 2011r	% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	31.12. 2012	% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych
	Do 25 roku życia	1153	21,6%	1126	20,8%	1246	22,1%
	Długotrwale bezrobotne	3421	64,1%	3549	65,6%	3857	68,3%
	Kobiety , które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	441	8,3%	434	8%	467	8,3%
	Powyżej 50 roku życia	994	21,1%	1113	20,6%	1128	20%
	Bez kwalifikacji zawodowych	1824	34,2%	2319	42,9%	2391	42,3%
	Bez doświadczenia zawodowego	2031	38%	1925	35,6%	1988	35,2%
	Bez wykształcenia średniego	3433	64,3%	3273	60,5%	3249	57,5%
	Samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	107	2%	117	2,2%	135	2,4%
	Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	15	0,28%	14	0,26%	13	0,23%
	Niepelnosprawni	96	1,8%	105	1,9%	106	1,9%
	Zamieszkali na wsi	4716	88,3%	4747	87,8%	4967	87,9%
	Ogółem bezrobotni	5339	100%	5408	100%	5646	100%

Dane zawarte w tabeli wskazują, że w ciągu trzech badanych lat nie nastąpiły znaczące zmiany jakościowe jeśli chodzi o strukturę bezrobocia w powiecie wśród bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec grudnia 2012 roku nadal utrzymuje się wysoki udział osób bezrobotnych zamieszkujących na terenach

wiejskich 87,9%, bezrobotnych długotrwale 68,3%, bez wykształcenia średniego 57,5%, bez kwalifikacji zawodowych 42,3%, doświadczenia zawodowego 35,2%, do 25 roku życia 22,1%, po 50 roku życia 20% ogółu zarejestrowanych. W 2012 roku w stosunku do roku 2010 odnotowano zwiększenie udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych o 8,1%, długotrwale bezrobotnych o 4,2%, do 25 roku życia o 0,5%, samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia o 0,4%, niepełnosprawnych o 0,1%. W pozostałych kategoriach odnotowano niewielki spadek. Najwyższy spadek udziału w ogólnej grupie bezrobotnych odnotowano wśród bezrobotnych bez wykształcenia średniego -6,8%.

Najważniejszymi przyczynami długotrwałego pozostawania w ewidencji ściśle ze sobą powiązanymi jest rzeczywiste zaniechanie poszukiwań pracy i korzystanie ze statusu bezrobotnego ponieważ tak jest prościej (ubezpieczenie zdrowotne, zabieganie o pomoc społeczną, lub innych źródeł) w połączeniu z ogólną biernością osób bezrobotnych i brakiem wiary we własne siły, które z czasem prowadzą do wycofania z rynku pracy. Drugą przyczyną to niedopasowanie kwalifikacyjno zawodowe osób bezrobotnych do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, inaczej mówiąc niedopasowanie struktury podaży pracy do struktury popytu na nią. Trzecią przyczyną to utrzymywanie się relatywnie niskich płac osób słabo wykwalifikowanych (mała motywacja materialna do poszukiwania i podjęcia pracy) oraz regulacji krajowych dotyczących opodatkowania i składek na ubezpieczenie społeczne, które łącznie potęgują efekt pułapki ubóstwa i pułapki bezrobocia.

Aktywizacja zawodowa osób pozostających dłużej poza rynkiem pracy, długotrwale, biernych, nie potrafiących lub nie chcących podjąć pracy, w szczególności wykonywanej regularnie, wymagającej douczenia się, zmiany zawodu lub dyscypliny wykonywania obowiązków jest bardzo trudna. Wymaga zastosowania programów nastawionych na wszechstronną pomoc w przywracaniu do pracy, a także unikania koncentracji na grupach relatywnie bardziej aktywnych i lepiej radzących sobie na rynku pracy, cechuje się ona większą efektywnością przy niższych kosztach.

Bezrobotni po 50 roku życia

Wyszczególnienie	Bezrobotni po 50 roku życia		
	2010	2011	2012
Ogółem	994	1113	1128
kobiety	355	419	395
z prawem do zasiłku	206	250	213
długotrwale bezrobotni	601	688	750
z ogółem wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach			
Do 1	89	64	78
1 – 3	99	110	75
3 – 6	84	95	84
6 – 12	121	156	141
12 – 24	179	214	217
pow. 24	422	474	533
z ogółem wg poziomu wykształcenia			
wyższe	7	10	8
policealne i średnie zawodowe	107	151	154
średnie ogólnokształcące	39	39	33

zasadnicze zawodowe	351	410	421
gimnazjalne i poniżej	490	503	512
z ogółem wg stażu pracy w latach			
Do 1 roku	58	71	63
1 – 5	61	68	73
5 – 10	87	106	114
10 – 20	290	324	341
20 – 30	312	357	345
30 i więcej	47	59	68
bez stażu	139	128	124

Bezrobotni po 50 roku życia to grupa pozostająca w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, głównie zez względu na wiek oraz związane z nim problemy zdrowotne. Na terenie powiatu przysuskiego ta grupa stanowi na koniec 2012 roku 20% zarejestrowanych bezrobotnych i wykazuje tendencję rosnącą w stosunku do 2010 roku, a nieznaczny spadek w stosunku do roku poprzedniego. Liczba kobiet wśród osób bezrobotnych po 50 roku życia spadła w 2012 roku w stosunku do 2011 i stanowiła 35% bezrobotnych po 50 roku życia.

Bezrobotnych po 50 roku życia charakteryzuje niski poziom wykształcenia, w 2012 roku 82,7% posiada wykształcenie niższe niż średnie, a 45% nie posiada nawet wykształcenia zawodowego co świadczy o braku lub niskich kwalifikacjach zawodowych. Posiadają natomiast duży staż pracy, w 2012 roku 67% bezrobotnych należących do tej kategorii pracowało dłużej niż 10 lat. Stażu pracy nie posiada jedynie 11%, a 89% posiada doświadczenie zawodowe. Niestety ten zgromadzony przez lata potencjał zawodowy może zostać zaprzepaszczony w momencie wieloletniego pozostawania bez zatrudnienia. Tracąc pracę osoby te mają ogromne trudności z powrotem do aktywności zawodowej.

Bezrobotni do 30 roku życia

	Zarejestrowani bezrobotni do 30 roku życia na 31.12.2010	Zarejestrowani bezrobotni do 30 roku życia na 31.12.2011	Zarejestrowani bezrobotni do 30 roku życia na 31.12.2012
1	ogółem	2017	1949
2	kobiety	942	975
3	mężczyźni	1075	974
4	zamieszkali na wsi	1780	1749
5	długotrwale bezrobotni	1067	1088
6	bez kwalifikacji zawodowych	961	1012
7	bez doświadczenia zawodowego	1408	1342
8	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	192	182
z ogółem wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach			
9	do 1	195	150
10	od 1 do 3	354	291
11	od 3 do 6	362	351
12	od 6 do 12	347	352
13	od 12 do 24	453	432
14	pow. 24	306	373
z ogółem wg poziomu wykształcenia			
15	wyższe	263	275
16	policealne i średnie zawodowe	610	625
17	średnie ogólnokształcące	429	419
18	zasadnicze zawodowe	384	357
19	gimnazjalne i poniżej	331	273
z ogółem wg stażu pracy w latach			
20	do 1 roku	123	188
21	od 1 roku do 5 lat	459	428
22	od 5 do 10 lat	78	71
23	od 10 do 20 lat	2	1
24	bez stażu	1355	1261
25	Napływ	2441	2101
26	Odptyw	2247	2015
27	podjęcia pracy	982	900
	z tego		
28	pracy niesubsydiowanej	636	727
29	pracy subsydiowanej	346	173
30	prac interwencyjnych	98	70
31	robót publicznych	118	51
32	podjęcie działalności gospodarczej	81	32
33	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	49	20
34	rozpoczęcia szkolenia	59	41
35	rozpoczęcia stażu	493	182
36	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy	0	5
37	niepotwierdzenia gotowości do pracy	508	603
38	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	131	162
39	podjęcia nauki	34	19
40	nabycia praw rentowych	14	10
41	innych	26	93

Bezrobotni, którzy nie ukończyli 30 lat na koniec grudnia 2012 roku stanowią na terenie powiatu przysuskiego 36,9%. 52,6% z nich to mężczyźni, a 47,4% stanowią kobiety. Większość bezrobotnych w tej grupie 89,5% zamieszkuje na obszarach wiejskich, co głównie wynika z charakteru powiatu (rolniczy – 53% gruntów zajmują użytki rolne). Zjawiskiem niepokojącym jest fakt iż 77% osób do 30 roku życia posiada staż pracy krótszy niż 1 rok lub nie posiada go wcale co skutkuje tym, że 67,9% z nich nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego. Z roku na rok wzrasta liczba osób długotrwale bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej, która w 2010r wynosiła 1067 osób w 2011 1088 osób, a w 2012 1192 osoby. Udział osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2012r wynosi 57%. Mimo dużej liczby osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia osoby w tej grupie są dość aktywne zawodowo ponieważ w 2012 roku 38% z nich podejmowało zatrudnienie i to głównie zatrudnienie niesubsydiowane (76% podjęć pracy).

Niepokojącym jest fakt, że osoby bezrobotne, które nie ukończyły 30 roku życia pomimo tego, iż w 70% posiadają wykształcenie średnie i wyższe, są bardziej aktywne i mobilne od osób starszych, dyspozycyjne i kreatywne pozostają w tak dużej liczbie w rejestrach bezrobotnych i nie są w stanie w większości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego przerwać bierności zawodowej, podjąć zatrudnienie i trwale związać się z rynkiem pracy.

Oferty pracy oraz bezrobotni według zawodów

Oferty pracy

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	oferty pracy	
			zgłoszone w 2012roku	z końca 2012roku
1	2	3	4	5
1	"252101"	Administrator baz danych	8	0
2	"262101"	Archiwista	21	0
3	"325905"	Opiekunka dziecięca*	22	0
4	"341201"	Asystent osoby niepełnosprawnej*	14	0
5	"342305"	Instruktor rekreacji ruchowej	77	0
6	"411003"	Pracownik kancelaryjny	159	0
7	"412001"	Sekretarka	11	0
8	"413201"	Operator wprowadzania danych	16	0
9	"432103"	Magazynier	18	0
10	"512001"	Kucharz*	9	0
11	"514101"	Fryzjer*	8	0
12	"515303"	Robotnik gospodarczy	37	0
13	"522301"	Sprzedawca*	55	0
14	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	6	0
15	"541306"	Portier	53	0
16	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	96	0
17	"711101"	Konserwator budynków	66	0
18	"712303"	Tynkarz	12	0
19	"721302"	Błacharz budowlany	9	0

20	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	11	0
21	"751204"	Piekarz*	9	0
22	"753105"	Krawiec*	7	0
23	"753303"	Szwaczka	13	0
24	"818205"	Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych	19	0
25	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	11	0
26	"911207"	Sprzątaczką biurową	81	0
27	"931205"	Robotnik drogowy	9	0
28	"933304"	Robotnik magazynowy	14	0
29	"941201"	Pomoc kuchenna	21	0
30	"962105"	Goniec	9	0
Ogółem		x	1062	0

W 2012 r. w powiecie przysuskim największe ilości ofert pracy to oferty refundowane. Zawody w ofertach odzwierciedlają sytuację na miejscowym rynku pracy, gdzie głównymi pracodawcami są Urzędy Gmin, Stowarzyszenie „Opoka”, jednostki Starostwa Powiatowego. Oferty są dopasowane dla potrzeb tych instytucji, wynikających ze specyfiki ich działalności i bieżących potrzeb. Firmy prywatne również korzystają z ofert refundowanych. Oferty tych firm charakteryzują się krótkoterminowością i sezonowością.

Bezrobotni według zawodów

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni i ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	"000000"	Bez zawodu	1317	631	218	100	74	45
2	"263102"	Ekonomista	49	37	3	1	14	12
3	"311504"	Technik mechanik*	69	6	1	0	18	3
4	311922	Technik technologii drewna	36	1	0	0	9	0
5	"314207"	Technik rolnik*	94	63	0	0	39	27
6	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	90	65	9	8	6	6
7	331402	Technik agrobiznesu	43	12	1	0	4	2
8	"331403"	Technik ekonomista*	56	49	0	0	28	24
9	"334306"	Technik administracji*	53	41	1	1	19	15
10	"411004"	Technik prac biurowych*	71	60	0	0	40	36
11	432103	Magazynier	38	14	0	0	14	5
12	"512001"	Kucharz*	54	41	2	1	25	22
13	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	82	46	8	4	14	9
14	513101	Kelner*	40	39	2	2	16	16
15	"515303"	Robotnik gospodarczy	99	37	0	0	45	14
16	"522301"	Sprzedawca*	283	250	2	2	158	139

17	"711202"	Murarz*	139	0	0	0	68	0
18	"722204"	Ślusarz*	73	3	0	0	35	2
19	723105	Mechanik samochodów osobowych	36	0	1	0	14	0
20	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	80	4	1	0	24	0
21	"751204"	Piekarz*	69	3	0	0	32	1
22	752205	Stolarz*	45	2	1	0	8	0
23	"752208"	Stolarz meblowy	80	4	1	0	37	1
24	"753105"	Krawiec*	110	108	0	0	58	56
25	"753303"	Szwaczka	142	141	0	0	94	94
26	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	140	109	1	1	87	66
27	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	42	0	1	0	16	0
28	"911207"	Sprzątaczką biurowa	52	52	0	0	31	31
29	"931301"	Robotnik budowlany	141	0	0	0	71	0
30	"961302"	Robotnik placowy	315	86	2	0	201	60
Ogółem			5646	2597	313	152	2085	1008

Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych – **5646** osób bezrobotnych: **1.317** osób t/j **23%** stanowią osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych. W dalszej kolejności zawody zagrożone największym bezrobociem a występujące w znacznej ilości na terenie powiatu przysuskiego to: robotnik placowy, sprzedawca, szwaczka, robotnik budowlany, operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego, murarz, krawiec, robotnik gospodarczy, technik rolnik, technik żywienia i gospodarstwa domowego. Wiąże się to z dawną oraz obecną strukturą miejscowego szkolnictwa ponadgimnazjalnego, a także z potrzebami kadrowymi miejscowych upadłych zakładów przemysłowych. Są to zawody generujące bezrobocie w powiecie przysuskim.

Wyniki ankiety przeprowadzonej w 2012 roku wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Przysucha

Powiatowy Urząd Pracy przeprowadził w miesiącu wrześniu 2012r. ankietę wśród **zarejestrowanych osób bezrobotnych w szczególności, które ukończyły 50 lat, nie ukończyły 30 lat oraz pozostających w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy.** Celem ankiety było ustalenie sytuacji osób bezrobotnych w poszczególnych grupach, zbadanie ich potrzeb i oczekiwań wobec urzędu, jak również dostosowanie form pomocy dla tych grup. Ważne było też zbadanie gotowości do podjęcia wysiłku ukierunkowanego na podniesienie poziomu kwalifikacji, aspiracji zawodowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, warsztatach.

Udział w ankiecie wzięło 100 respondentów, w tym 65 kobiet, 30 osób po 50 roku życia (17 kobiet), 35 osób do 30 roku życia (22 kobiety) oraz 35 osób długotrwale bezrobotnych (26) kobiet. 78% badanych zamieszkuje na terenach wiejskich. 80%

badanych osób po 50 roku życia posiada wykształcenie podstawowe lub zawodowe. 86% badanych osób do 30 roku życia i 51,5% osób długotrwale bezrobotnych posiada wykształcenie średnie lub wyższe. Analiza danych uzyskanych w toku przeprowadzonych badań pozwala na wyciągnięcie wniosków końcowych.

Uzyskane wyniki posłużą usprawnieniu i zwiększeniu efektywności form wsparcia wobec bezrobotnych długotrwale, po 50 roku życia i do 30 roku życia. Przedstawione wyniki przeprowadzonych badań stanowią spojrzenie respondentów na ich życie zawodowe.

Głównym powodem ich rejestracji w PUP jest uzyskanie pomocy w podjęciu pracy, z całą pewnością oczekują ofert pracy chociażby ofert prac interwencyjnych (62% badanych głównie osoby po 50 roku życia i długotrwale bezrobotne), robót publicznych (46% badanych głównie osoby długotrwale bezrobotne i po 50 roku życia) czy zatrudnienia w ramach doposażenia stanowiska pracy (23% głównie długotrwale bezrobotni).

Uzyskanie zatrudnienia jest priorytetem dla badanej populacji, co wskazują uzyskane wyniki badań, tj. 68 % ogółu udzielonych odpowiedzi. Badani bezrobotni rejestrują się również dlatego, że są zainteresowani udziałem w szkoleniach zawodowych – 33%. Usługą szkoleniową zainteresowane są głównie osoby długotrwale bezrobotne i do 30 roku życia.

Bezrobotni wykazują chęć ukończenia indywidualnych kursów mogących przyczynić się do szybszego uzyskania zatrudnienia. Podwyższenie kwalifikacji w badanych grupach nie jest jednak priorytetem. Najwięcej chęci do dalszej nauki wykazują osoby młode do 30 roku życia, najgorzej sytuacja ta przedstawia się wśród osób po 50 roku, życia i niestety wiek i brak wykształcenia zniechęca je do podejmowania działań na rzecz dalszego kształcenia.

35% badanych wskazało, jako cel rejestracji w urzędzie pracy możliwość odbycia stażu 22% osób do 30 roku życia. W wielu przypadkach zwłaszcza dla osób, które rejestrują się w PUP po ukończeniu szkoły jest to szansa na zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego i sprawdzenie się w roli pracownika. Niemal połowa badanych 46% wykazała chęć korzystania z pomocy pośrednika pracy w procesie poszukiwania zatrudnienia. 19% badanych oczekuje pomocy ze strony doradcy zawodowego. Natomiast 14% (głównie osoby młode) deklarowali możliwość uzyskania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej jako cel rejestracji w PUP.

Z perspektywy badanej grupy bezrobotnych w wieku 50+, - 30 i długotrwale bezrobotnych istnieje szereg barier – utrudnień, które czasami w ich mniemaniu wręcz uniemożliwiają podjęcie i uzyskanie pracy. Bariery te mają charakter uniwersalny: wiek, szybkie zniechęcanie się niepowodzeniami, ograniczenia zdrowotne. Te bariery pojawiają się we wszystkich rozpatrywanych kategoriach. Jednocześnie badani bezrobotni wskazywali jako przeszkody w zatrudnieniu, obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą, problemy w kontaktach np. barierę nieśmiałości, wygląd zewnętrzny, zamieszkiwanie na obszarach wiejskich, utrudniony dostęp do ofert pracy.

W oparciu o wyniki badania, bezrobotni w wieku 50+,-30 i długotrwale bezrobotni powinni wykazywać zdecydowanie większą AKTYWNOŚĆ, co do uzyskania pomocy ze strony doradcy zawodowego, co umożliwi i w dużej mierze może przyczynić się do podjęcia zatrudnienia. Przede wszystkim warto zaprosić bezrobotnych na różnego rodzaju spotkania informacyjno – doradcze, dzięki czemu na bieżąco można weryfikować ich potrzeby i dostosować do nich oferty urzędu pracy. Wzrost świadomości, wzmocnienie poczucia wartości, pewność siebie i motywacja do poszukiwania pracy może odnieść pozytywny skutek, co zaowocuje w przypadku propozycji pracy, jej podjęciem.

Celem Powiatowego Urzędu Pracy w Przysusze jest udzielenie pomocy w podjęciu pracy poprzez podniesienie motywacji, kwalifikacji oraz wiary we własne możliwości u osób w wieku 50+, -30 i długotrwale bezrobotnych. Należy zwrócić uwagę na konieczność podejmowania wysiłków, aby pomóc bezrobotnym, wykorzystując wszystkie możliwe metody poszukiwania pracy, przy udziale pracowników PUP oraz instrumentów rynku pracy.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia i po 50 roku życia należy objąć wszystkie grupy usługami rynku pracy, w tym

- poradnictwem zawodowym, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie kwalifikacyjnej.

- pośrednictwem pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,

Ponadto w celu złagodzenia problemów zawodowych dodatkowo należałoby objąć osoby długotrwale bezrobotne następującymi instrumentami rynku pracy:

- subsydiowanym zatrudnieniem (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,

- bezzwrotnymi dotacjami na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym

- szkoleniami – które umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dadzą szansę na podjęcie zatrudnienia.

- stażem – umożliwiającym zdobycia doświadczenia zawodowego

- zwrotem kosztów dojazdu do pracy – który ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia.

Osobom bezrobotnym do 30 roku życia należałoby natomiast zaproponować:

- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego

- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,

- bezzwrotne dotacje na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym

- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia,

- pomoc finansowa na start zawodowy poza miejscem zamieszkania (np. koszty zakwaterowania).

Natomiast osobom bezrobotnych po 50 roku życia należało by zaproponować:

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.
- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia.

Rola urzędu w dużej mierze powinna polegać na zmianie mentalności tych osób, uświadomieniu im ich sytuacji i ukazaniu konsekwencji ich bierności bądź aktywności zawodowej.

Osoby w średnim wieku, mimo to, że dotyka ich problem bezrobocia, nie wykazują potrzeby podwyższania umiejętności i kwalifikacji zawodowych, a przecież podnoszenie własnych kwalifikacji i wiedzy jest niezwykle ważne w uzyskaniu nowego zatrudnienia, utrzymaniu miejsca pracy, a potem nawet awansu. Edukacja, to element uelastycznienia rynku pracy, a wysoki w nim udział ludzi wykształconych, także osób w wieku 50+, -30 i długotrwale bezrobotnych jest motorem rozwoju regionu.

Wnioski końcowe. Wyłonienie grup osób do aktywizacji i wskazanie rozwiązań problemu zawodowego w ramach form aktywizacji przewidzianych w ustawie.

Główną i podstawową przyczyną bierności zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze jest niewystarczająca liczba wolnych miejsc pracy na rynku lokalnym w stosunku do liczby osób w wieku aktywności zawodowej, pozostających bez zatrudnienia, które chcą pracę podjąć. Niewspółmiernie wyższy popyt od podaży pracy sprawia, iż konkurencyjność osób bezrobotnych na rynku pracy, poziom zdolności do podjęcia i utrzymania zatrudnienia uzależniony jest od min.:

- poziomu i adekwatności do potrzeb rynku pracy wykształcenia,
- stażu pracy i doświadczenia zawodowego,
- przygotowania do poruszania się po rynku pracy,
- osobistego zaangażowania w proces poszukiwania zatrudnienia i kreatywności w tym zakresie,
- świadomości konieczności ustawicznego podnoszenia poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności.

Aktywna postawa w procesie podejmowania i kontynuowania pracy, samoświadomość, znajomość swoich mocnych-słabych stron, braków zawodowych i poziom motywacji do dokonania zmiany w tym zakresie decydują o sukcesie zawodowym.

Rolą Urzędu Pracy jest udzielenie pomocy osobom bezrobotnym, w tym grupom które cechuje najniższa aktywność zawodowa w przezwyciężeniu barier utrudniających lub uniemożliwiających podjęcie pracy.

Osoby bezrobotne oczekują od Urzędu umożliwienia dostępu do aktualnych ofert pracy, pomocy w podjęciu stabilnego zatrudnienia. Osoby, które pomimo podejmowanych prób powrotu bądź zaistnienia na rynku pracy po zakończonym procesie edukacji szkolnej pozostają bez zatrudnienia oczekują pomocy w ustaleniu ścieżki kariery zawodowej, ustaleniu predyspozycji zawodowych, pomocy w rozwiązaniu problemu zawodowego, nabyciu umiejętności poruszania się po rynku pracy, zdobyciu, zmianie, podwyższaniu kwalifikacji, umiejętności zawodowych, zdobyciu doświadczenia zawodowego.

Z przeprowadzonej analizy danych statystycznych dotyczących kształtowania się struktury i poziomu bezrobocia na przełomie lat 2010, 2011 i 2012 wniosków wyciągniętych z informacji uzyskanych od osób bezrobotnych w ramach przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów prowadzonych podczas wizyt w urzędzie wynika, że na terenie powiatu Przysuskiego szczególne problemy związane z podjęciem i utrzymaniem zatrudnienia mają poniższe grupy osób bezrobotnych:

1. bezrobotni zamieszkujący na obszarach wiejskich,
2. bezrobotni długotrwale pozostający bez zatrudnienia,
3. bezrobotni bez wykształcenia średniego i bez kwalifikacji zawodowych,
4. bezrobotni do 30 roku życia,
5. bezrobotni po 50 roku życia

Bezrobotni zamieszkujący na obszarach wiejskich

stanowią najliczniejszą grupę osób bezrobotnych 87,9% ogółu bezrobotnych. Bezrobotni mieszkający na wsi mają utrudniony dostęp do informacji nt. ofert pracy i do zakładów pracy z uwagi na miejsce zamieszkania. W dużej mierze utrzymują się z dorywczej pracy w nisko opłacanym rolnictwie, część ze źródeł dochodu przyznanych innym członkom gospodarstwa domowego: rent i emerytur.

Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- brak ofert pracy w miejscu zamieszkania,
- brak motywacji do poszukiwania i utrzymania zatrudnienia,
- brak środków finansowych na dojazdy do PUP, pracodawców, do pracy
- utrudniony dostęp do usług szkoleniowych,

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych zamieszkałych na obszarach wiejskich zasadnym staje się obejmowanie ich wsparciem:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji,
- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym – szkolenia – umożliwią zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.
- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego
- zwrot kosztów dojazdu do pup, pracodawców, do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia.

Bezrobotni długotrwale pozostający bez zatrudnienia,

stanowią 3857 osób 68,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Są to osoby nie posiadający wykształcenia średniego – 2431 osób (63% bezrobotnych w grupie). Największy udział w grupie mają osoby w wieku 25-34 lata – 26,8% i 45-54 – 22,7%. Cechuje je zniechęcenie oraz pasywna postawa wobec poszukiwania pracy. Skutkiem tego, jest wysoki udział w omawianej grupie długotrwale bezrobotnych, osób które nieprzerwanie pozostają bez pracy w tym od 12 do 24m-cy – 28,8% oraz powyżej 24 m - cy – 51,9%. Przedłużająca się bierność zawodowa powoduje dezaktualizację wiedzy i kwalifikacji, a jednocześnie pojawia się lęk przed nie sprawdzeniem się w roli pracownika, który ma wpływ na zaniżenie samooceny a co za tym idzie pasywne ustosunkowanie się do pracy i życia zawodowego. Ponadto wpływ na izolację zawodową i społeczną tej grupy mają psychologiczne skutki długotrwałego bezrobocia, a więc wycofanie się, niskie poczucie własnej wartości, brak poczucia bezpieczeństwa, bierność i bezradność. Długotrwała bierność zawodowa, brak możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego skutkuje tym, iż 31,8% przedstawicieli grupy nie posiada żadnego stażu pracy i aż 31,5% krótki

staż pracy nie przekraczający 5 lat. Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- brak ofert pracy,
- wiek
- ograniczenia zdrowotne,
- niski poziom wykształcenia,
- zdezaktualizowane, nieadekwatne do potrzeb lokalnych i ponadlokalnych rynków pracy kwalifikacje,
- brak doświadczenia zawodowego,
- brak zdolności do utrzymania zatrudnienia,
- niska samoocena,
- szybkie zniechęcenie niepowodzeniami i w konsekwencji brak motywacji do poszukiwania pracy,
- problemy w kontaktach (bariera nieśmiałości)
- brak środków finansowych na poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania,
- brak środków finansowych na podnoszenie we własnym zakresie kwalifikacji.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie kwalifikacyjnej.

- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,

- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym – szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.

- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego

- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia.

Bezrobotni bez wykształcenia średniego i bez kwalifikacji zawodowych

Bezrobotni bez wykształcenia średniego stanowią 57,5% natomiast bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych 42,3%. wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych, Są też grupą dominującą wśród osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy oraz najczęściej rejestrujących się w roku w PUP. Grupa ta ma problemy z długookresowym utrzymaniem stabilnego zatrudnienia. Nawet jeśli podejmuje pracę jest to często zatrudnienie sezonowe, nisko opłacane. Osoby bez

wykształcenia średniego oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych cechuje niska motywacja do podnoszenia kwalifikacji, niska mobilność przestrzenna. Są to osoby bardzo często latami pracujące w szarej strefie, nie mogące udokumentować swojego dorobku zawodowego i doświadczenia zawodowego.

Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- brak ofert pracy
- sezonowość zatrudnienia,
- niski poziom wykształcenia,
- zdezaktualizowane, nieadekwatne do potrzeb lokalnych i ponadlokalnych rynków pracy kwalifikacje,
- brak udokumentowanego doświadczenia zawodowego i stażu pracy,
- brak zdolności do utrzymania zatrudnienia,
- niska samoocena,
- brak motywacji do poszukiwania pracy,
- brak środków finansowych na poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania,
- brak środków finansowych na podnoszenie we własnym zakresie kwalifikacji.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji,
- poradnictwo psychologiczne, w ramach którego psycholog ukształtuje pozytywne myślenie osoby bezrobotnej, wyzwoli lub wzmocni ich wiarę w swoje umiejętności, możliwości oraz naładuje energią potrzebną do podążania wyznaczoną ścieżką aż do osiągnięcia sukcesu zawodowego i osobistego,
- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym – szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.
- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego
- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia.

Osoby do 30 roku życia

na terenie powiatu przysuskiego stanowią 36,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Są to głównie bezrobotni nie posiadający doświadczenia, stażu pracy zawodowego, ze średnim wykształceniem. Długotrwałym bezrobociem dotkniętych jest 57% grupy. Osoby młode są szczególnie zagrożone bezrobociem, gdyż nie posiadają doświadczenia zawodowego które jest głównym wyznacznikiem bycia konkurencyjnym na rynku pracy. Pomimo tego, iż są bardziej mobilne od osób ze

starszych grup wiekowych, lepiej wykształcone często przez lata pozostają w rejestrach bezrobotnych. Pozostawanie młodych ludzi bez pracy, brak startu zawodowego powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych. Główne bariery jakie utrudniają osobom młodym dostęp do pracy to:

- brak ofert pracy,
- wiek,
- brak doświadczenia zawodowego,
- szybkie zniechęcenie niepowodzeniami i w konsekwencji brak motywacji do poszukiwania pracy,
- brak kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- brak wiedzy na temat sposobów poszukiwania pracy,
- brak środków finansowych na dojazd do pracy,
- brak środków finansowych na start zawodowy poza miejscem zamieszkania
- brak środków do życia, co powoduje wykluczenie z uczestnictwa w wielu dziedzinach życia, w tym brak w dobie powszechnej informatyzacji środków na zakupienie sprzętu komputerowego grozi wykluczeniem cyfrowym.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym:

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie kwalifikacyjnej.

- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,

2) instrumenty rynku pracy, w tym:

- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego

- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,

- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym

- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia,

- pomoc finansowa na start zawodowy poza miejscem zamieszkania (np. koszty zakwaterowania).

Bezrobotni po 50 roku życia

na terenie powiatu przysuskiego stanowią 20% ogółu bezrobotnych (1128 osób). Bezrobotni powyżej 50 roku życia, to osoby którym w niedługim czasie przysługiwać

będzie prawo do emerytury, a ze względu na wiek napotyka ją na problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Bezrobotni w tej grupie wiekowej w większości nie posiadają wykształcenia średniego, ich atutem zawodowym jest niewątpliwie długoletni staż pracy, niestety długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia sprawia, że ten potencjał zawodowy traci na wartości z punktu widzenia rynku pracy z każdym rokiem pozostawania w rejestrach bezrobotnych. Nabyta w pracy wiedza i posiadane umiejętności ulegają dezaktualizacji w związku z rozwojem techniki i zmianą technologii stosowanych w gospodarce z biegiem lat. Osoby te tracą motywację do poszukiwania pracy, żyją z zasiłków i dochodów innych członków rodziny. Boją się ryzyka prowadzenia własnej działalności gospodarczej, sceptycznie podchodzą do podwyższania kwalifikacji w ramach szkoleń, twierdzą, że: „w ich wieku nauka nie wchodzi do głowy”. Ubóstwo, które im zagraża ze względu na pozostawanie przez długi okres czasu bez pracy, bez źródła dochodu sprawia, iż zamykają się w domu, nie dbają o swój wygląd, są negatywnie postrzegani przez osoby posiadające wyższy status finansowy. Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- długotrwałe pozostawanie poza rynkiem pracy,
- niskie wykształcenie (podstawowe i zawodowe),
- problemy zdrowotne,
- dyskryminacja ze względu na wiek,
- niska lub brak motywacji do poszukiwania zatrudnienia
- niskie poczucie własnej wartości,
- brak znajomości nowych technologii i obawa przed nimi,
- niechęć do dokształcania się,
- niska mobilność.

Głównym problemem osób bezrobotnych ze starszych grup wiekowych jest długookresowe pozostawanie poza rynkiem pracy po utracie zatrudnienia. Osoby te przede wszystkim oczekują pomocy w podjęciu zatrudnienia.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób należących do starszych grup wiekowych osób bezrobotnych zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie

- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,

- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia,

- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego,

- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia.

Spis treści

CHARAKTERYSTYKA POWIATU PRZYSUSKIEGO	2
Położenie	2
Ludność i sytuacja demograficzna	4
BEZROBOCIE W POWIECIE PRZYSUSKIM W LATACH 2010-2012	6
Stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych bezrobotnych	6
Bezrobotni według poziomu wykształcenia	7
Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	8
Napływ i odpływ bezrobotnych	9
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	10
Bezrobotni po 50 roku życia	11
Bezrobotni do 30 roku życia	13
Oferty pracy oraz bezrobotni według zawodów	14
Wyniki ankiety przeprowadzonej w 2012 roku wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Przysucha	16
Wnioski końcowe. Wyłonienie grup osób do aktywizacji i wskazanie rozwiązań problemu zawodowego w ramach form aktywizacji przewidzianych w ustawie.	20